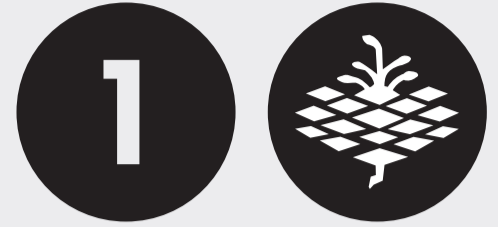

Tervetuloa Taskuun

Taskun saari kohosi merestä luotona viimeistään 1600-luvun lopulla, ja se on ollut kalastajien tukikohtana 1700-luvulta alkaen. Aikoinaan Taskuun on rantauduttu saaren länsirannalta, Taskunlukko-nimisen pienemmän saaren muodostaman suojaisten, laguunimaisen luonnonsataman kautta. Myöhemmin rantautumispaikka siirtyi itärannalle nykyisen taukotuvan lähelle, ja lopulta tälle hiekkarannalle.

Talvisin Taskun saareen ajetaan jäätilanteen salliessa hiihtoladut Museon- ja Thompsoninrannasta. Kesäisin kannattaa saaren läpi kulkea pitkospolkua, jotta saarella pesivät linnut eivät säikähdä ja hylkää pesiään.

Taskussa on hienoja niittyjä ja ketoja. Saarella on myös arvokasta kulttuuriperintöä: puinen merimerkki eli pooki, vanha kalamaja ja maankohoamisen myötä kuiville jääneitä vanhoja venevalkamia. Saarella on myös jäljellä kalastajien käyttämien kesäaikaisten

asumusten ja kala-aittojen eli kalapyydysten säilytykseen tarkoitettujen rakennusten sekä verkonkuivaustelineiden kivisiä pohjia.

Taukotuvalla voit syödä eväitä ja tehdä vaikkapa tulet. Nuotiopaikka ja kompostikäymälä ovat taukotuvan lähellä. Metsäpalovaroituksen aikana voit tehdä tulet vain sisällä taukotuvassa.

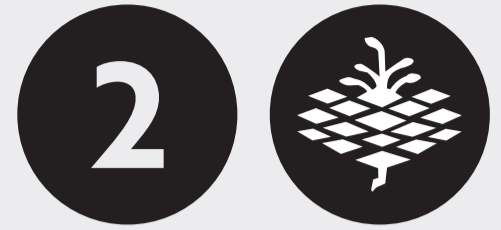
Muistathan tehdä retken jälkeen punkkitarkastuksen!

TASKU, Raahe

64°42'38.2"N 24°23'10.8"E

Lintukodot

Perämeren karut, tyrskyjen ja tuulten pieksemät ja jäiden runnomat luodot heräävät keväällä eloon. Kymmenet tuhannet linnut palaavat lintukotonsa kiihkeään kesään - kuka mistäkin päin maailmaa: vesilinnut ja lokit lähimpää Itämereltä, kahlaajat Pohjanmeren rannoilta ja kauimpaa tiirat - aina Antarktikselta saakka.

”Taskukokoinen” Raahen saaristo on linnustonsa puolesta eräs Perämeren helmistä. Natura-alueen rantalinnuista runsaimpia ja kuuluvimpana ovat lokit - naurulokki, kalalokki ja

harmaalokki. Taiturimaiset tiirat tarjoavat lentonäytöksiään ilahduttavan runsaslukuisina. Liekö ilmastomuutoksen aikaansaamaa, että eteläisempi kalatiira on jo lukumääräisesti niukasti ohittanut lapintiiran?

Linnuston muutokset ovat muutoinkin olleet rajuja viime vuosikymmeninä. Selvimpiä voittajia ovat kookkaat kasvisyöjät: hanhet ja joutsenet. Valkoposkihanhi asettui saaristoon vasta 2000-luvun alussa, ja sitä pesii saarilla jo runsaammin kuin merihanhia, joka sekin on

runsastunut reilusti. Myös kansallislintumme laulujoutsen on oppinut uuden tavan pesiä luodoilla eteläisen serkkunsa kyhmyjoutsenen tapaan.

Kalansyöjien kuten iso- ja tukkakoskeloiden kannat ovat pysyneen vakaina. Dramaattisimmin lintukodon leima on karissut pohjaeläinsyöjillä. Aiemmin niin yleisen tukkasotkan kanta on romahtanut kymmenenteen osaan ja pilkkasiiven puolittunut 2000-luvulla. Myös monien kahlaajien kannat ovat uhanalaistuneet viime vuosikymmeninä, mutta vielä onneksi saariston kesäistä äänimaailmaan rikastuttavat karikukon, meriharakan, punajalkaviklon ja tyllin kutsu- ja soidinänet.

Taskun saaren lintuja ja kasveja

Taianomaiset noidanlukot

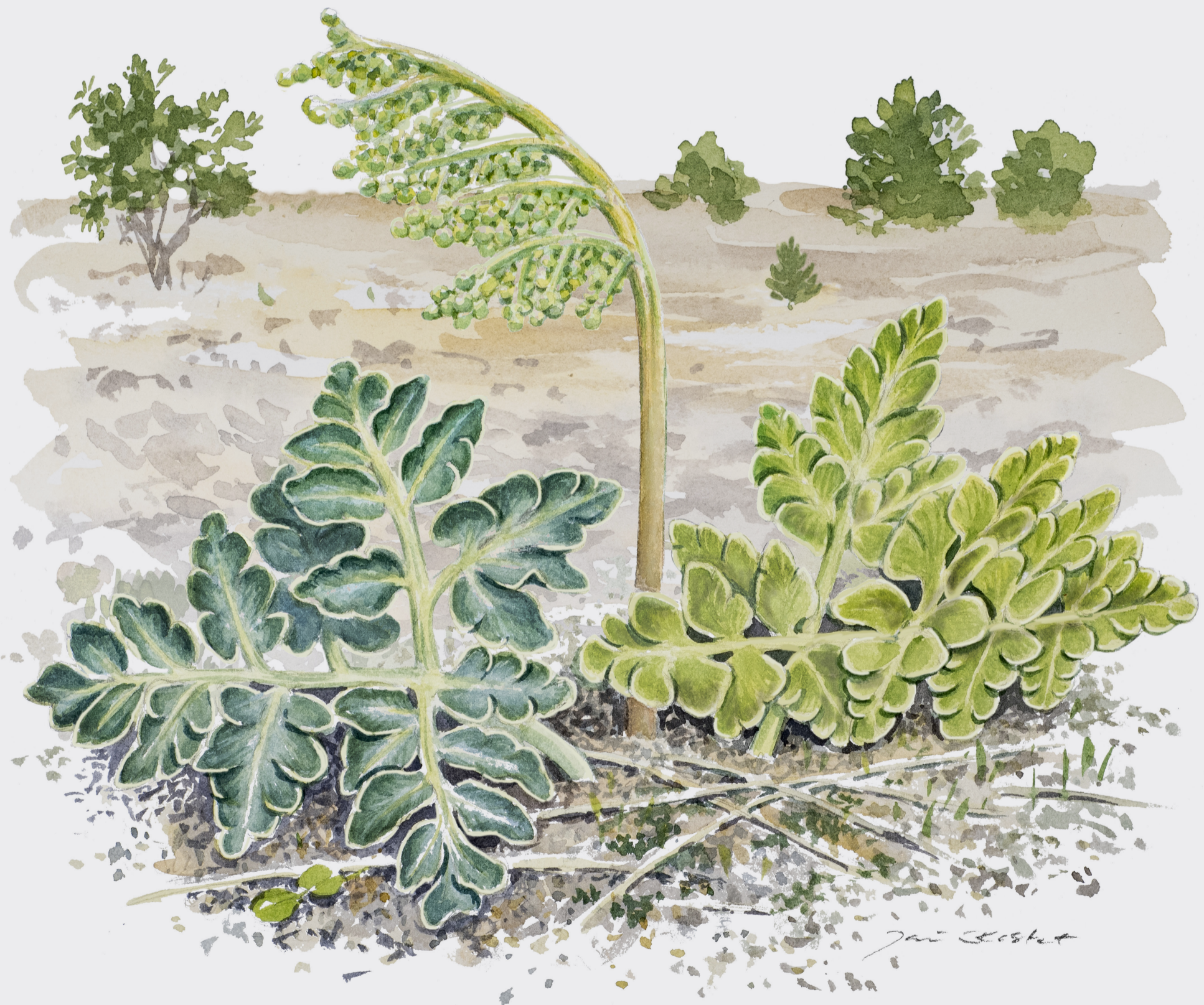
3

Tältä niityltä voit löytää pieniä vihreitä kasveja, joita kutsutaan noidanlu-koiksi. Noidanlukot ovat saniaisten sukulaisia: ne eivät tee siemeniä vaan lisääntyvät itiöiden avulla. Kasvisuvun nimi johtuu siitä, että yleisimmän lajimme ketonoidanlukon lehti muistuttaa vanhanaikaista avainta. Ketonoidanlukolla uskottiin ennen olevan maagisia ominaisuuksia: se avasi lukkoja ja sulki avohaavoja.

Useimmat noidanlukot selviävät vain kasvillisuudeltaan matalilla avoimilla luonnonniityillä. Näiden väheneminen on johtanut myös noidanlukkojen harvinaistumiseen. Taskun niityillä tavataan ainakin kolmea eri noidanlukkolajia: aho-, suikea- ja pohjannoidanlukkoa.

Haluatko auttaa harvinaisten lajien seurannassa? Laske ahonoidanlukon versojen määrät Taskussa tai jollakin muulla niityllä, jolla vieraillet. Tallenna havaintosi iNaturalist-sovelluksella (Android tai iPhone). Voit myös ilmoittaa havaintoja Suomen lajitietokeskukseen ilman sovellusta. Lisätietoja: laji.fi/ilmoita

Keltakynsimö tarvitsee perinnemaisemia

4

Perinnemaisemat kuten niityt ja kedot ovat kehittyneet perinteisen niittämisen ja laiduntamisen seurauksena. Useita Raahen suuria saaria laidunnettiin kesäisin. Laidunnuksen päätyttyä 1940-1950-luvulla pensaat ja puut ovat alkaneet levitä perinnemaisemille ja niiden harvinaiset lajit ovat vaarassa hävitä.

Erittäin uhanalainen keltakynsimö on tullut Suomen etelärannikolle viikinkien mukana. Laji viihtyy kuivilla kedoilla, mutta myös vanhojen

kaupunkien kuten vanhan Raahen aurinkoisilla, karuilla pihoidilla ja kadunvierillä. Täällä Taskussa on Suomen pohjoisin tunnettu luonnonvarainen keltakynsimön kasvupaikka.

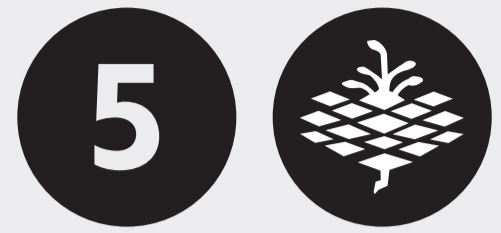
Rannikko-Life -hankkeessa kunnostetaan niittyjä, ketoja ja muita perinnemaisemia useilla saariston kohteilla, myös täällä Taskussa. Yksi

tavoitteista on harvinaisten perinnemaisemalajien kuten keltakynsimön kasvupaikkojen säilyttäminen avoimena. Myös linnusto hyötyy hoidosta.

Haluatko auttaa harvinaisen lajin seurannassa? Keltakynsimö kukkii alkukesällä. Jos löydät sen täältä tai vaikkapa Raahen vanhasta kaupungista, tallenna havaintosi iNaturalist-sovelluksella (Android tai iPhone). Voit myös ilmoittaa havaintoja Suomen lajitietokeskukseen ilman sovellusta. Lisätietoja: laji.fi/ilmoita

Taskun merellinen kulttuuriperintö

Taskuun rakennettiin ensimmäinen pooki eli valoton tunnusmajakka pian Raahen kaupungin perustamisen jälkeen kauppamerenkulun vakiinnuttua 1600-luvun lopulla. Nykyinen pooki rakennettiin 1853. Pookit olivat purjelaivakaudella tärkeitä merimerkkejä kaupunkeihin johtavien pääväylien varrella.

Vuonna 1982 myrsky lähes tuhosi Taskun pookin, mutta Raahen

kaupunki kunnosti sen, ja sai siitä hyvää Suomen Majakkaseuran Vuoden loistavin teko -palkinnon. Valitettavasti salama iski Taskun pookiin, ja se kunnostettiin uudelleen Suomen Majakkaseuran talkoilla 2016.

Taskun saari on ikivanha pauha eli kalastajien kesätukikohta. Saarella oli kalasauna eli kämpppä, jossa kalastajat yöpyivät. Saaren nykyinen vanhempi Raahen kalastajainseuran

kalapirtti valmistui kalastajien yöpymispaikaksi 1900-luvun alkuvuosina, ja uusi taukotupa 2008.

Vanhat kalastajien raivaamat venevalkamat sijaitsevat saaren sisään jäävän suojaisten lahdenpoukaman rannalla. Niitä on aikojen saatossa jatkettu vetäytyvän rantaviivan mukaan. Tasku on saanut nimensä tästä suojaisesta rantautumispaikasta.

Taskun pooki ja vanha kalamaja 1900-luvun alkupuolella. Kuva: Raahen museo, kuvaa muokattu.